



Република Србија  
ВРХОВНИ СУД  
Рев2 62/2023  
28.02.2024. године  
Београд

## У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Драгане Маринковић, председника већа, Марине Милановић и Зорице Булајић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији су пуномоћници Наташа Мијаљевић и Јовица Мијаљевић, адвокати из ..., против туженог ... „ББ“, ..., чији је пуномоћник Маида Токовић, адвокат из ..., ради утврђења постојања радног односа, исплате зараде и уплате доприноса, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 264/22 од 09.08.2022. године, у седници одржаној 28.02.2024. године, донео је

## ПРЕСУДУ

**ОДБИЈА СЕ** као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 264/22 од 09.08.2022. године.

**ОДБИЈА СЕ** захтев тужиоца за накнаду ревизијских трошкова.

## Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Пазару П1 243/21 од 08.11.2021. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се утврди да је радни однос заснован уговором о раду између тужиоца и туженог од 30.11.2011. године на одређено време дана 01.02.2012. године постао радни однос на неодређено време и да се обавезе тужени да тужиоца врати на рад на радно место у складу са његовом стручном спремом, као неоснован. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да му на име зарада за период од новембра 2014. године до октобра 2017. године исплати појединачне одређене износе са законском затезном каматом од доспелости до исплате, ближе наведене овим ставом изреке, као неоснован. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да обрачуна и на име тужиоца уплати доприносе за обавезно социјално осигурање код Републичког фонда за ПИО, Филијала Нови Пазар за период од 01.02.2012. године до 31.10.2017. године на месечне основице минималне зараде које су утврђене у РС за сваки месец у наведеном периоду, као неоснован. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужилац да туженом на име накнаде трошкова парничног поступка исплати 222.167,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 264/22 од 09.08.2022. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена

првостепена пресуда у делу става првог изреке, којим је одбијен као неоснован тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да га врати на рад на радно место у складу са његовом стручном спремом и у ставу другом, трећем и четвртом изреке. Ставом другим изреке, укинута је првостепена пресуда у делу става првог изреке којим је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди да је радни однос заснован уговором о раду на одређено време од 30.11.2011. године између њега и туженог, дана 01.02.2012. године постао радни однос на неодређено време и одбачена као неблаговремена тужба у делу којим је тражио да се утврди да је радни однос заснован уговором о раду између њега и туженог на одређено време дана 01.02.2012. године постао радни однос на неодређено време. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужиоца којим је тражио накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правоснажне пресуде донете у другом степену ревизију је благовремено изјавио тужилац због погрешне примене материјалног права.

Тужени је поднео одговор на ревизију.

Испитујући побијану пресуду применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ 72/11 ... 18/20) Врховни суд је нашао да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Ревизија се, у смислу члана 407. став 1. тачке 1. и 2. Закона о парничном поступку, не може изјавити због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. тог закона.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је са туженим у периоду од 17.06.2010. године до 31.01.2012. године закључио више уговора о раду на одређено време (последњи закључен уговор је од 30.11.2011. године) за обављање послова ... у ... туженог „ВВ“ у ... и ... туженог „ГГ“ на ... . Решењем од 30.01.2012. године тужиоцу је престао радни однос на одређено време због истека рока на који је заснован. Решење му је уручено 31.01.2012. године и садржало је правну поуку да против истог може да поднесе тужбу Основном суду у Новом Пазару у року од 90 дана од дана достављања решења. Наведено решење тужилац није оспоравао. Након истека последњег уговора о раду на одређено време, односно по престанку радног односа, па до новембра 2017. године тужилац је код туженог, по позиву, повремено обављао послове ... када би се одржавале свечаности на којима је био присутан већи број гостију и након обављеног посла одмах му је исплаћивана дневница. У овој парници тужилац тражи да се утврди да му је радни однос заснован уговором о раду на одређено време од 30.11.2011. године прерастао у радни однос на неодређено време 01.02.2012. године, да га тужени врати на рад и да му исплати зараду за период од 2014. године до 2017. године. Првостепени суд је овако постављен тужбени захтев одбио у целости.

Другостепени суд је одлучујући о жалби одбацио тужбу као неблаговремену у делу за утврђење да је тужилац у радном односу код туженог од 01.02.2012. године, а првостепену пресуду у делу којом је одбијен захтев тужиоца за враћање на рад и зараду потврдио.

По оцени Врховног суда правилно је другостепени суд нашао да је тужба у делу за утврђење поднета по протеклу преклузивног рока за судску заштиту.

Наиме, тужба у радном спору на основу члана 195. Закона о раду ("Службени гласник РС" бр. 24/05...54/09 – важећи у спорном периоду) може се поднети у року од 90 дана од дана достављања решења, односно сазнања за повреду права.

С обзиром на то да је рок за подношење тужбе у радном спору преклузивног карактера, пропуштање доводи до губитка права на судску заштиту и одбацивање тужбе и то не само у погледу захтева да се поништи одлука и други акт, него и у погледу утврђења да је заснован радни однос на неодређено или одређено време. У конкретном случају, тужилац је код туженог радио по основу више закључених уговора о раду на одређено време и радни однос му престао због истека времена на који је заснован последњим уговором од 30.11.2011. године. Решење о престанку радног односа тужилац је примио 31.01.2012. године и исто није оспоравао, а тужбу за утврђење да је у радном односу код туженог од 01.02.2012. године, поднео је тек 01.11.2017. године из чега произлази да је правилан закључак другостепеног суда да је то учинио након преклузивног рока од 90 дана. Наиме, по правилу тужба за утврђење не застарева, али имајући у виду императивни карактер правила из члана 195. Закона о раду, то се и тужба за утврђење постојања радног односа мора поднети у оквиру наведеног рока од 90 дана. Из ових разлога не стоје наводи ревизије о погрешној примени материјалног права.

Такође, у ситуацији када тужилац решење о престанку радног односа од 31.01.2012. године није оспоравао, а рад после тога па до 2017. године је био повремени без елемената радног односа, како у погледу квалитета рада, тако и у погледу права, обавеза и одговорности које произлазе из радног односа, правилан је закључак судова да тужилац неосновано потражује зараду за период од 2014. године до 2017. године, као и враћање на рад, те је у том делу правилно одбијен тужбени захтев. Наиме, рад који је тужилац обављао у наведеном периоду био је повремени, јер га је тужени ангажовао по потреби и за исти му је одмах исплаћивао дневницу. Следом наведеног, неосновани су наводи ревизије да је у конкретном случају тужилац након фебруара 2012. године код туженог обављао фактички рад. Ово из разлога што фактички рад подразумева да је намера и послодавца и ангажованог лица да се успостави трајни радни ангажман за који ће му бити исплаћивана зарада, као и да се тако ангажовано лице третира као запослено, а што је све у конкретном случају изостало.

Врховни суд је имао у виду и остале наводе ревизије, али како се њима не доводи у сумњу законитост и правилност нижестепене одлуке, то је на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено као у изреци пресуде.

Тужилац није успео у ревизијском поступку због чега му не припадају трошкови тог поступка, па је применом члана 165. ЗПП одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија  
Драгана Маринковић**

За тачност отправка  
Заменик управитеља писарнице  
Миланка Ранковић